

IRODALOMTUDOMÁNY

A halál lánya:

A fekete kisasszony motívum mint a betegség szimbóluma

Borbíró Aletta

SZTE BTK Vizuális Kultúra és Irodalomelmélet Tanszék

borbiraletta@gmail.com

Előadásomban *A fekete kisasszony* magyar népmesének és Mikszáth Kálmán azonos című novellájának címadó figuráját vizsgálom. A népmesében a fekete kisasszony alakját a középkori és kora újkori pestis járvány metaforájaként értelmezem. A (nép)mesék a szimbólumokon keresztül őrizték meg és örökítették tovább a tudást a következő generáció számára, így a prezentáció során bemutatom azokat a történeti-kulturális tapasztalatokat, amelyek meghatározzák a mese motívumkészletét, és ebből kifolyólag a ragályról szóló tudásként interpretálhatók. Az előadás első felében bemutatom a mese azon epizódjait és motívumait, amelyek a járványtapasztalatot rögzítik (elzárkózás a várban, hedonista élet, megkísértés az ördögök által), és a szimbólumokat historikus, illetve a magyar hitvilág és a keresztény kultúrkör vonatkozásában elemzem. Mikszáth Kálmán novellájában ugyancsak a ragály metaforája a fekete kisasszonyhoz, a torokgyík jelképévé válik. Az előadás zárlatában a két szöveg közti kapcsolódási pontokra világítok rá, arra, hogy a némaság, a beszéd hiánya miként válik intertextuális elemmé.

„A Kulturális és Innovációs Minisztérium ÚNKP-23-3 - kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának a nemzeti kutatási, fejlesztési és innovációs alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.”